

Albert Gábor:

BLASKOVICH-MÚZEUM TÁPIÓSZELÉN

Tanszékünk negyedéves hallgatói 1990. októberében meglátogatták a tápiószelei *Blaskovich Múzeumot*, mely értékes és különleges gyűjteményével joggal tarthat igényt a látogatók érdeklődésére.

A múzeum anyaga a Blaskovichok két fő szenvedélyének, a *műgyűjtésnek* és a *régészetnek* köszönhető. Még a XIX. század elején kezdte el *Blaskovich Gyula* a "családi régiségek", köztük híres festmények, metszetek összeválogatását. Ezt a tevékenységét fia, *ifj. Blaskovich Gyula* is folytatta. A gyűjtemény igazi kiteljesítője a *Blaskovich György* (1878-1960) - *Blaskovich János* (1883-1967) *testvérpár*, akik már régészettel is foglalkoztak. János kezdeményezésére - aki a hun király, Attila székhelyét akarta megkeresni - már az 1920-as években megindultak az ásatások Tápiószelén és környékén. Ekkor került elő Tápiószentmárton mellett - többek között - a híres *szkíta aranyasarvas* is. Az ásatások menete 1938-ban vett nagyobb lendületet, amely - kisebb-nagyobb megszakításokkal - egészen 1953-ig tartott.

A Blaskovich-kúria egykori életét - ha nem is a fényűzés, de - a jómód, a művészetek, a tudomány támogatása és a vadászat jellemezte, hasonlóan a kór tipikus *köznemesi életmódjához*.

A kúria egykori termeit járva elsőként az *ebédlőbe* lépünk, melynek falait vadásztrófeák díszítik. A helységben jelentős iparművészeti tárgyak találhatók, - többek között - ékszergarnitúrák, a híres *danzigi dísztál*, valamint a szkíta aranyasarvas pontos másolata is. A terem közepén, a kerekasztalon egy bagoly-formájú tintatartó áll, melynek talpazatán ez olvasható görögül: "*A Bölcsesség nem mindig azonos az Igazsággal*". A Blaskovichok természettudományos érdeklődését a teremben látható gazdag ásvány-, kagyló- és csigagyűjtemény bizonyítja.

A *szalont* egy 1800-as évek beli garnitúra díszíti, de a helységben rokokó stílusú mahagóni szekrény, későbarokk házioltár, neobarokk sarokvitrin is látható. A falakról olyan híres festmények tekintenek a látogatókra, mint *Barabás Miklós* és *Lotz Károly* művei. Külön említést érdemel egy ismeretlen

Fapipa
(XIX. század)

bécsi festő *Bűnbánó Magdolnája*, aki, bárhol álljunk is, mindig reánk szegezi tekintetét.

A szalonból továbblépve a nappaliba érünk, melyet nagyrészt XIX. század végi bútortól díszít. Ennél korábban, a francia forradalom korára datálható az a *varrószele*, melyből gombnyomásra a Marseilles dallama csendül fel, és a kor szokásának megfelelően - természetesen - titkos fiókot is rejt magában. Nagy érdeklődésre tarthat számot a *pipatő*, és egy üvegszele, melyben XV-XIX. századi ötvösmunkák láthatók.

Aranyozott ezüst díztál – Danzig. (XVII. század)

A *dolgozószoba* a tudomány birodalma: itt található a családi könyvtár és levéltár. A falon Blaskovich György és János arcmásai őrzik a terem nyugalma.

Az ötödik teremben találjuk a család *fegyvergyűjteményét*, olyan kiváló darabokkal, mint XVII-XIX. századi díszfegyverek, vadászpuskák, II. Rákóczi Ferenc lovának szerszámai és Vak Bottyán handzsára, melyet az esztergomi pasától kapott ajándékba. Itt található Pálik Béla festménye a leghíresebb magyar versenylőről, *Kincsemről*.

A hatodik terem a *kis képtár*, XIX. századi magyar és külföldi festők műveivel díszítve.

Az utolsó, legkisebb szobában a Blaskovich-testvérek legértékesebb vadásztrófeáit, medvebőröket és más trófeákat állítottak ki. A medvék közül hármat Blaskovich György ejtett el két lövéssel. A "2 lövés 3 medve" történet bizonyítására hiteles dokumentumokat is kiállítottak, melyek tanúsága szerint György úgy találta el az egyik anyamedvét, hogy a golyó testén átfúródva a kisbocsot is halálra sebezte. A saját korában páratlan vadászteljesítményként tartották ezt számon.

Remélem, kirándulásunk nem volt hiábavaló, hiszen egy ma is "élő" nemesi kúriával ismerkedhetünk meg. Sajnos az is bebizonyosodott, mennyire nem ismerjük saját hazánkat, hisz' indulásunk előtt sokan azt sem tudták, merre található Tápiószéle. Pedig - azt hiszem - büszkék lehetünk, hogy ilyen

múzeumaink vannak, büszkék lehetünk magyar mivoltunkra. Kizárólag *csak* erre a pozitív nemzeti érzésre lenne szüksége ma mindenkinek.

Befejezésül hadd mondjam el azt, amivel kezdenem illett volna. Köszönetet kell mondanom a múzeumnak, mert nem mindennapi módon állt nyitva előttünk; a történelem tanszéknek, mert lehetővé tette az ingyenes kirándulást; *Czuth tanárnőnek* és *Nyulassi tanárnőnek*, hogy elkísértek minket; *Bátri Blanka* IV. éves történelem-orosz-népművelés szakos hallgatónak, aki segített megszervezni a kirándulást, és - természetesen - a hallgatóknak, mert eljöttek velünk.

